

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

DİN EĞİTİMİ DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2025

İÇİNDEKİLER

1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI	4
1.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ TEMEL YAKLAŞIMI	4
1.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ VİZYONU	4
1.3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	5
2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI	5
2.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI	5
2.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	6
2.3. ÜNİTELER, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	11
2.4. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI	11
2.5. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI	12
3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NA AİT ÜNİTELER	14

1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARI

1.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ TEMEL YAKLAŞIMI

Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programları, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni esas alınarak hazırlanmıştır. Bu modelde yer alan beceri, eğilim ve değerler; soyut fikir ve karmaşık süreçleri eyleme dönüştürürken gerçekleştirilen zihinsel faaliyetlerle birlikte bireyin kendisi ve çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilmesi, duygularını yönetebilmesi ve sağlıklı bir benlik geliştirebilmesi için gerekli olan yeterlilikleri ifade eder. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, ülkemizin eğitim sisteminde önemli değişiklikler yapmayı hedefleyen bir dönüşüm programıdır. Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programlarının da bu dönüşüme uyum sağlaması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programlarının temel yaklaşımı bu modelin temel ilkelerine uygun olarak şekillenmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'ne göre geliştirilen Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programları öğrencilerin

- Bütüncül öğrenme yaklaşımı içerisinde dinî bilgilerin yanında mesleki beceriler, sosyal sorumluluk bilinci, millî ve kültürel değerlere bağlılık ile çağın gerektirdiği bilgi ve becerileri kazanmalarını,
- İslam'ın adalet, saygı, sorumluluk, merhamet gibi evrensel değerlerini temel alarak bu değerlere bağlı ve topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerini,
- Yükseköğretime ve mesleki hayata en iyi şekilde hazırlanmalarını sağlayacak bilgi ve becerileri kazanmalarını,
- İlmî düşüncüyü benimsemelerini, araştırma yapma becerilerini geliştirmelerini ve bilgiye ulaşma yollarını öğrenmelerini,
- Günümüz teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilen, sistem okuryazarlığı düşüncesini benimsemiş bireyler olarak yetişmelerini,
- Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendirerek vatan sevgisi ve millet bilincine haiz, manevi değerlere bağlı bireyler olarak yetişmelerini hedefler.

Yukarıda belirtilen hususların somut olarak ortaya çıkması için öğretim programlarında

- Kur'an-ı Kerim, hadis, fıkıh, tefsir, kelam, akaid gibi temel İslam bilimlerine ait bilgilerin kavramsal beceriler ve alan becerileri çerçevesinde incelenmesi ve araştırılması,
- Dinler tarihi, İslam kültür ve medeniyeti gibi sosyal bilimler alanına giren konuların dünya ölçeği, İslam dünyası ve Türkiye bağlamında karşılaştırmalı olarak irdelenmesi,
- Arapçanın hem dinî metinleri anlama hem de iletişim kurma aracı olarak kullanılabilmesi,
- Öğrencilere mesleki alanda gerekli olan bilgi ve becerilerin yanı sıra problem çözme, iletişim, ekip çalışması gibi yetkinliklerin kazandırılmasına hizmet edecek yaklaşımlara ağırlık verilmektedir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni kapsamında hazırlanan Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programları, öğrencilerin hem dinî bilgi ve değerlere hem de çağın gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip, topluma faydalı bireyler olarak yetişmelerini hedeflemektedir. Bu sayede öğrenciler, mesleki hayatlarının yanı sıra yükseköğretimde de başarılı olabileceklerdir.

1.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ VİZYONU

Mesleki din eğitiminin vizyonu; Anadolu imam hatip lisesi mezunlarının yükseköğretim süreçlerine katılmaya hazır, dinî hizmetleri ifa edebilecek yeterliliğe sahip "yetkin ve erdemli insan" olma yolunda gelişimlerini sürdüren öğrenciler olarak yetişmelerini sağlamaktır.

1.3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MESLEK DERSLERİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Anadolu imam hatip lisesi meslek dersleri öğretim programlarının amacı, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve 32. maddesinde belirtilen imam hatip liselerinin tanımı ile Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'ne uygun olarak

- İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını içselleştiren,
- İslam'ın temel kaynaklarını (Kur'an-ı Kerim ve sahih sünnet) tanıyan ve bu kaynaklara başvuran,
- İslam dinine mensup olmanın huzur ve mutluluğunu hisseden,
- Dini doğru anlama ve dinî meselelere çözüm üretmede bu kaynaklardan yararlanabilen,
- Hz. Muhammed'i (sav) örnek alan,
- İbadetlerle ilgili uygulama becerisi ve alışkanlığına sahip,
- Dünya ahiret dengesini kurabilen,
- Ahlaki olgunluğa erişmiş,
- İnceleyen, araştıran, analitik düşünen ve edindiği bilgiler ışığında akli ve naklî delilleri kullanarak problemlere çözüm üretebilen,
- Din hizmetleri uygulama becerisi kazanan,
- Toplumu din konusunda aydınlatan ve dinî bilgi ihtiyaçlarına cevap verebilen bireyler yetiştirmektir.

2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

2.1. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAKLAŞIMI VE ÖZEL AMAÇLARI

Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni'nde yer alan beceri temelli öğrenme yaklaşımı temel alınarak hazırlanmıştır. Bu modelde öne çıkan kavramsal, sosyal-duygusal, alana özgü beceriler ve eğilimler; öğrencilerin bilgi, değer ve becerilerini bütüncül bir şekilde geliştirmeyi hedeflemektedir.

Kavramsal beceriler; öğrencinin dinî kavramları zihinsel olarak işlemesini, analiz etmesini ve yorumlamasını sağlarken sosyal-duygusal öğrenme becerileri; öğrencinin kendisini tanıma, başkalarıyla sağlıklı ilişki kurma, empati geliştirme ve duygu yönetimi gibi becerilerini ön plana çıkarır. Eğilimler; öğrencinin değer verme, duyarlılık geliştirme ve niyet oluşturma süreçlerini kapsarken alana özgü beceriler, din eğitiminin özgün yapısına uygun olarak bireyin düşünsel ve eylemsel donanımını geliştirmeyi amaçlar. Bu doğrultuda öğretim sürecinde öğrencilerin aktif katılımına olanak tanınmakta; onların araştırma, tartışma, sorgulama ve keşfetme yoluyla öğrenmeleri desteklenmektedir. Öğrencilerin gelişimsel düzeyleri gözetilerek ön bilgilerin harekete geçirilmesi, anlamlı öğrenmelerin sağlanması ve yaşantıya dayalı öğrenme ortamlarının oluşturulması ön planda tutulmuştur.

Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı, öğrencilerin öğrenme süreçlerine etkin biçimde katılımıyla bilgi, tutum ve beceri kazanmalarını sağlayan bir yaklaşımı benimsemektedir. Program kapsamında öğrencilerin

- Dinî kavramları tanıma ve doğru kullanma,
- İslam inanç esaslarını anlamlandırma,
- Ahlaki değerleri sorgulama ve içselleştirme,
- Din eğitimiyle ilgili temel kavramlara yönelik kavramsal farkındalık kazanma,
- Din eğitiminin birey ve toplum üzerindeki etkilerini analiz etme,
- Din eğitiminin amacı, işlevi ve gerekliliği hakkında analitik düşünme becerileri geliştirme,

- Gelişim dönemlerine göre din eğitimi uygulamalarının özelliklerini analiz etme,
- Din algısındaki gelişimi etkileyen bireysel, çevresel ve kültürel faktörleri tanıma,
- Gençlik dönemindeki kimlik inşası sürecinde dinin rolünü değerlendirme,
- Değer temelli ahlak eğitimi kavramlarının kapsamını analiz ederek bütüncül bir anlayış geliştirme,
- Çevresel, toplumsal ve kültürel unsurların ahlak ve değer eğitimindeki etkisini yorumlama,
- Ahlak ve değer eğitimi yaklaşımlarını benzerlik ve farklılık açısından karşılaştırmalı değerlendirme,
- Türkiye’de örgün din eğitimi uygulamalarına ilişkin temel bilgileri yapılandırarak sistematik bir bakış açısı kazanma,
- Yaygın din eğitimi alanındaki kurum, faaliyet ve uygulama örneklerini tanıma ve analiz etme,
- Örgün ve yaygın din eğitimi uygulamalarını mesleki bağlamda değerlendirerek bu alandaki profesyonel yeterliliklerini geliştirme gibi bilişsel ve duyuşsal beceriler kazanmaları hedeflenmektedir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu’nun 2. maddesinde belirtilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkeleri çerçevesinde geliştirilen bu program ile öğrencilerin

1. Dinin mahiyetini, birey ve toplum hayatındaki önemini kavramaları,
2. Temel İslam inanç esaslarını analiz etmeleri,
3. İbadetlerin anlamı ve işlevi üzerine değerlendirme yapmaları,
4. Ahlaki değerleri ayırt etmeleri ve hayatlarına aktarmaları,
5. Kur’an ve sünnet ekseninde temel dinî kavramları açıklamaları,
6. Günümüz dünyasında dinin rolünü fark etmeleri,
7. Dinî değerlerin bireysel ve toplumsal hayata etkisini değerlendirmeleri,
8. Dinî bilgi kaynakları arasındaki farkları ayırt etmeleri,
9. Dinî içerikli metinleri analiz ve yorumlama becerisi kazanmaları,
10. Dinî ve ahlaki konularda empati temelli iletişim becerisi geliştirmeleri,
11. Dinin evrensel değerler ve insan hakları ile ilişkisini kavramaları amaçlanmaktadır.

2.2. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI’NIN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

1. Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni doğrultusunda; sağlam bir inanç temeline sahip, ahlaki sorumluluk geliştirmiş, yaşadığı topluma ve kültürel mirasına duyarlı bireyler yetiştirmeyi hedefler. Öğrencilerin sevgi, saygı, merhamet, sorumluluk gibi insani değerleri içselleştirmeleri; millî birlik ve manevi aidiyet bilinci kazanmaları önemsenir.
2. Programın içeriği, Kur’an-ı Kerim ve Hz. Peygamber’in öğretileri esas alınarak şekillendirilir. Öğrencilerin İslam’ın temel kaynaklarını tanımaları, anlamlandırmaları ve yaşantılarına aktarmaları desteklenir.
3. Din eğitimi; bilgi, değer ve becerilerin birlikte kazandırılmasını esas alan beceri temelli bir yapıya sahiptir. Öğretim süreci; kavramsal beceriler, sosyal-duygusal yeterlilikler, eğilimler ve alana özgü kazanımlarla bütüncül olarak yapılandırılır.
4. Programın içerik bölümünde yer alan konu başlıkları, ilgili öğrenme çıktıları ve öğrenme-öğretme yaşantıları esas alınarak uygulanır.
5. Temel kabullerde, öğrencilerin yeni öğrenmeleri daha anlamlı ve kalıcı bir şekilde edinebilmeleri için ihtiyaç duyacakları ön bilgi ve beceriler ortaya konulmuş; köprü kurmayla öğrencilerin mevcut bilgi ve becerileri ile yeni kazanımları arasında bağlantı kurularak öğrenme süreci daha bütüncül ve anlaşılır hâle getirilmiş; ön değerlendirme süreciyle ise öğrencilerin öğrenme sürecine yönelik ilgi, ihtiyaç ve hazır bulunuşlukları belirlenerek öğretim sürecine yön verilmiştir. İçeriklerin zenginleştirilmesine yönelik düzenlemeler ise öğretim programının belirlediği çerçeveye uygun biçimde öğretmenler ve içerik geliştiriciler tarafından yapılabilir.

6. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları; öğrencilerin gelişim düzeyleri, bireysel özellikleri ve öğrenme ihtiyaçları doğrultusunda süreç temelli olarak çeşitlendirilir. Değerlendirme sürecinde öğrencilerin dinî bilgi ve tutumlarını günlük hayatla ilişkilendirebilecekleri görev temelli etkinliklere yer verilir. Öğrencilerin dijital ortamlar ve eğitsel oyunlardan da yararlanmaları teşvik edilir.
7. Öğrenme-öğretme uygulamalarında bazı bölümlerde “istenir/istenebilir” şeklinde iki farklı kullanım görülebilir. İçerik çerçevesine ve öğrenme çıktılarına işaret eden bölümlerde tercih söz konusu değilken öğretim yöntemleri veya ölçme ve değerlendirme süreçlerinde konunun ve sınıfın şartları göz önünde bulundurularak tercihte bulunulabilir.
8. Sınıf içindeki farklı gelişim düzeyleri dikkate alınarak destekleyici ve zenginleştirici uygulamalar planlanabilir. Bu içerikler, öğretim materyallerine ek olarak e-içerik şeklinde sunulabilir.
9. Öğrencilerin Türkçeyi doğru, açık ve anlamlı bir şekilde kullanmaları, düşüncelerini etkili biçimde ifade etmeleri desteklenir. Dinî kavramların doğru anlaşılması ve ifade edilmesi süreci önemsenir. Öğretim programında ve ders kitabında yer alan dinî terim, kavram ve tamlamaların yazımında Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan “Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Kavramları Yazım Kılavuzu” esas alınır. Bu kılavuzda yer almayan dinî terim, kavram ve tamlamaların yazımında ise belirlenen yazım ilkelerine riayet edilir.
10. Ünitelerin işlenme sıralaması ve süreleri önceden belirlenmiştir. Bununla ilgili pedagojik esneklik öğretim sürecinde sağlanabilir. Ancak bu esneklik, ünite sıralamasını değiştirecek biçimde uygulanamaz. Böylece öğrenme bütünlüğü korunur.
11. Öğretim sürecinde; çevresel koşullar, sınıfın genel durumu ve öğrencilerin dinî bilgi düzeyi dikkate alınarak öğrencilerin katılımını artıracak teknik, yöntem ve stratejilere başvurulur.
12. Programın uygulanması sürecinde öğrencilerin cami, türbe, külliye, mezarlık, Kur’an kursu gibi dinî ve tarihî mekânları yerinde tanımaları sağlanır. Bu tür uygulamalarla değer eğitimi somutlaştırılır.
13. Öğretmen, öğrencilerin bilgi ve becerilerini pekiştirmek amacıyla ders kitabı dışında da içerikler tasarlar. Et-kileşimli materyaller, çevrim içi kaynaklar ve dijital içerikler öğretim sürecinde kullanılırken telif hakkına riayet edilir.
14. Öğrencilerin dinî kaynaklara ulaşma, onları anlama ve yorumlama becerilerini geliştirmek için temel kaynaklar olan Kur’an-ı Kerim, hadis külliyyatı, siyer ve temel dinî metinlerden yararlanılır. Öğrencilerin temel kaynaklar ile metinde anlatılanlar arasında ilişki kurmaları teşvik edilir.
15. Din eğitimi dersiyle ilgili değerlendirme süreçleri uygulama ve süreç odaklı yürütülür. Öğrencilerin derse yönelik kazanımları, gelişim süreçleri ve bireysel ilerlemeleri dikkate alınarak çok yönlü değerlendirme araçlarına yer verilir. Her ünite sonunda, öğrencilerin bilgi ve becerilerini bütüncül olarak ortaya koymalarını sağlamak amacıyla en az bir performans görevi verilmelidir.
16. Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı, haftalık 2 ders saati esas alınarak hazırlanmıştır. Haftalık ders çizelgesinin tanıdığı imkânlar dâhilinde ders saatinin öğretim programında öngörülen ders saatinden az veya fazla olması durumunda dersin genel ve özel amaçları, öğrenme çıktıları ve öğrenme-öğretme uygulamaları dikkate alınarak zümre öğretmenler kurulu tarafından planlama yapılır.
17. Tanılayıcı ve biçimlendirici ölçme yöntemleri öncelikli olarak kullanılmalı; sonuç değerlendirme ise beceri ölçme ve süreç değerlendirme yaklaşımıyla uyumlu biçimde, sınırlı ve destekleyici nitelikte uygulanmalıdır.

Programlar Arası Bileşenler

- Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı’nda yer alan “sosyal-duygusal öğrenme becerileri”, “değerler” ve “okuryazarlık becerileri” bütünlüklü bir şekilde kullanılmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamalarında bu unsurların öğretmenler tarafından nasıl kullanılacağına dair örnekler yer verilmiştir.
- Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı’nın yapılandırılmasında bütüncül eğitim yaklaşımı önemli bir rol oynamıştır. Programda yer verilen temel bileşenler aracılığıyla öğrencilerin akademik, sosyal-duygusal becerilerinin en üst düzeyde geliştirilmesi amaçlanmıştır; öğrencilerin tüm varlık unsurlarıyla maddi ve manevi açıdan bütüncül bir yaklaşımla yetiştirilmesi hedeflenmiştir. Bu sebeple programda öğrencilerin bilgi, beceri ve değer kazanmaları ile öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirmeleri teşvik edilmiştir.

İçerik Çerçevesi

- Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın içerik çerçevesi bölümünde ünite kapsamında öğretilecek konuların ana başlıklarına yer verilmiştir. Programda içerik; öğrenme çıktılarından bağımsız birer bilgi yığını olarak değil öğrenmeyi gerçekleştirmek, öğrencilerin konuya ilişkin bilgi, beceri ve değer kazanmasını sağlamak için sistemli bir şekilde kullanılması gereken araçlar ve süreçte yararlanılacak konular olarak ele alınmaktadır. Ayrıca öğretim programının içeriğinde ele alınan konu başlıkları için öğrenme-öğretme uygulamaları önerilmiştir.
- Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı hazırlanırken konu alanındaki geleneksel yaklaşımlar, öğrencilerin ihtiyaçları ve güncel gelişmeler dikkate alınmıştır. Konular, öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygun olacak şekilde, ilgili yaş ve sınıf düzeylerine göre düzenlenmiştir. Bununla birlikte öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin dikkate alınması amacıyla Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı içeriği oluşturulurken hem önceki kademelerdeki ders içerikleri hem de ortaöğretim kademesindeki diğer derslerin içerikleri göz önünde bulundurulmuştur.

Öğrenme Kanıtları

Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın ölçme ve değerlendirme uygulamaları bölümünde ölçme amacına ve öğrenme çıktısına yönelik öğrenme kanıtları bulunmaktadır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenme-öğretme sürecinin etkililiğinin anlaşılması için önemli bir rol oynamaktadır. Bu açıdan ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğrenme-öğretme sürecinde öğrenci gelişiminin takip edilmesi ve uygulanan öğretim yöntemlerinin etkililiğinin belirlenmesine rehberlik edecek şekilde tasarlanmıştır. Bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda bütün öğrenciler için aynı derecede geçerli bir ölçme ve değerlendirme aracından söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle öğrenci performansının belirlenmesi için çeşitli ölçme araç ve yöntemlerinden elde edilen birden fazla kanıtı ihtiyaç duyulmaktadır.

Programda öğrencilerin performanslarının dikkate alınıp değerlendirilebileceği, öğrenciyi öğrenmeye motive edecek, öğrenme-öğretme kuram ve yaklaşımlarıyla uyumlu, zamana ve öğrenciye göre esneklik gösterebilen ölçme ve değerlendirme araçları kullanılmıştır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları yapılandırılırken bu uygulamaların programın tüm bileşenleriyle uyum sağlamasına dikkat edilmiştir.

- Programda verilen öğrenme çıktılarına ilişkin öğrenme kanıtları sunulmaya çalışılmıştır. Değerler, eğilimler, sosyal-duygusal öğrenme ve okuryazarlık becerileri öğrenme-öğretme uygulamalarının bir parçası olduğu ve içeriğe dâhil edildiği için kanıtlar bölümünde bunlara ilişkin doğrudan ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerine yer verilmemiştir.
- Programda verilen ölçme ve değerlendirme araçları ve yöntemleri örnek niteliğindedir. Ölçme amacına ve öğrenme çıktısına uygun olmak koşuluyla farklı ölçme ve değerlendirme araçları kullanılabilir.
- Her temada öğrencilerin bilgi, beceri ve tutumlarını bütüncül olarak ortaya koymalarını sağlamak amacıyla en az bir performans görevinin uygulanması esastır.
- Programda ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin çeşitliliğine önem verilmiş, bunlara yönelik önerilerde bulunulmuştur. Bu doğrultuda; açık uçlu, kısa cevaplı, eşleştirme, çoktan seçmeli, doğru-yanlış madde türleri, gözlem formları, kontrol listeleri, dereceleme ölçekleri, dereceli puanlama anahtarları (rubrik), çalışma yapıtları, yapılandırılmış grid vb. tamamlayıcı ölçme araçlarından yararlanabilirler. Ayrıca çıkış kartı, T diyagramı, karşılaştırma tabloları gibi araçlar ile performans görevi, proje ve yazılı-sözlü sınavlar kullanılabilir; öz, akran ve grup değerlendirme formları aracılığıyla öğrencilerin de değerlendirme sürecine etkin katılımı sağlanabilir.
- Program, öğrencilerin dinî metin okuryazarlığını üç düzeyde ele alır: Tanıma ve anlamlandırma (farkındalık), yorumlayıp açıklayabilme (işlevsellik) ve davranışa dönüştürme (eylemsellik). Bu düzeylere yönelik kazanımlar ölçme sürecinde de dikkate alınır.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

- Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın öğrenme-öğretme uygulamaları bölümünde öğrencilerin akademik, mesleki, sosyal-duygusal becerilerinin en üst düzeyde gelişiminin sağlanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda öğrenme çıktılarının yıl boyunca gerçekleştirilmesiyle ilgili farklı öğrenme ortamları, öğretim yaklaşımları ve materyallerinin kullanımına yönelik örnek uygulamalara yer verilmiştir. Öğrenci merkezli etkinlikler aracılığıyla öğrencilerden ders kapsamında edindiği bilgi, beceri ve değerleri çoklu bakış açısıyla ele almaları beklenmektedir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrencilerin hem bağımsız öğrenmelerine hem iş birliği içinde çalışmalarına imkân tanıyan öğretim stratejileri (sunuş, buluş ve araştırma-inceleme yoluyla öğretim) kullanılmalıdır. Bu stratejiler kapsamında anlatım, tartışma, örnek olay, problem çözme, drama, bireysel çalışma, grup çalışması, beyin fırtınası, gösteri, soru cevap, benzetim, eğitsel oyunlar, altı şapkalı düşünme, sözlü tarih, yerel tarih, müze gezisi, proje vb. öğretim yöntem ve teknikleri kullanılmalıdır. Bu bağlamda öğretim programının öğrenme-öğretme yaşantıları bölümünde öğretmenlere örnek olması amacıyla çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerine de yer verilmiştir.
- Öğrenme ortamları ve öğretim yaklaşımlarıyla birlikte görsel, işitsel, görsel-işitsel ve teknoloji destekli vasıtalarla öğrencilerin ilgili becerileri kazanmaları sağlanmalıdır. Öte yandan öğrenme çıktılarıyla ilgili güncel konular, farklı tartışma teknikleri kullanılarak problem çözme, eleştirel düşünme, kanıt kullanma, karar verme ve araştırma becerileri ile ilişkilendirilerek sınıfa taşınmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamaları, öğrencilerin çevreleriyle daha fazla etkileşime girerek zengin öğrenme yaşantıları edinmelerine imkân sağlayacak şekilde kurgulanmıştır. Bu süreçte okul içi öğrenme ortamlarının (sınıf, okul kütüphanesi, laboratuvar, beceri ve tasarım atölyesi, okul bahçesi vb.) yanı sıra okul dışı öğrenme ortamlarından da (dinî ve tarihî mekân, kütüphane, müze, millî park, kültür merkezi, bilim ve sanat merkezi, araştırma enstitüsü, resmî ve özel kurum ya da kuruluşlar, sergi vb.) olabildiğince yararlanılmalıdır. Uygun okul içi veya okul dışı öğrenme ortamlarının oluşturulmasında öğrenme çıktısının kapsamı, öğrenci özellikleri, okul imkânları, ekonomiklik gibi belirleyici unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır. Dijital öğrenme ortamları ve uygulamalarında öğrencilerin erişeceği içerikler, EBA ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanmış güvenilir dijital platformlar ile denetlenen eğitim materyalleriyle sınırlandırılacaktır. Bununla birlikte millî ve dinî günler, bayramlar, önemli olaylar ile belirli gün ve haftalardan yararlanılarak öğrencilerin millî ve manevî bilinçleri geliştirilmelidir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında beceri öğretimine önem verilmiştir. Öğrenme çıktıları doğrultusunda kavram, okuryazarlık ve sosyal-duygusal öğrenme becerileriyle birlikte ele alınan alan becerileri; içeriğin öğrenciler tarafından öğrenilmesi sırasında kullanılacak öğretim kuram, model, strateji, yöntem, teknik ve materyaller ile ölçme ve değerlendirme araç ve yöntemlerinin belirlenmesinde önemli rol oynar. Örneğin sentezleme becerisinde kullanılacak ölçme ve değerlendirme araçları ile bilgi toplama becerisinde kullanılacak araçlar farklılık gösterecektir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında kavram öğretimine yönelik etkinlikler önemsenmiştir. Programda soyut içeriği somutlaştırmak, olası kavram yanılgısı ve kargaşasının önüne geçmek, üst düzey akademik başarı sağlamak, doğru anlama, öğrenmeye yardımcı olmak gibi nedenlerle kavram öğretim materyallerinin kullanılması istenmektedir. Bu sebeple öğrenme-öğretme uygulamalarında öğrenme çıktılarına ve öğrenci özelliklerine uygun olarak kavram haritası, kavram ağı, anlam çözümleme tablosu, kavram bulmacası, kavram karikatürü, kavramsal değişim metni gibi materyallere yer verilmesi önerilmiştir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında değerler öğretimine yönelik önerilerde de bulunulmuştur. Öğrenme-öğretme sürecinde değerlerin öğrencilere kazandırılması, uygun yer ve zamanda bu değerlerin edinilmesini sağlayacak yaşantıların oluşturulması ve öğrencilerin bu yaşantılara aktif olarak katılmasıyla gerçekleştirilmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktılarıyla ilişkili olarak sunulan değerler dışında okul çevresindeki toplumsal ve kültürel özellikler, öğrenci özellikleri gibi değişkenleri göz önünde bulundurarak öğretim programı kapsamında sunulan diğer değerlerin kazandırılmasına da öncülük etmelidir. Programdaki değerlere uygun öğrenme-öğretme uygulamaları oluşturmanın yanında öğrencilerde değerlerin içselleştirilmesine de dikkat edilmeli; değer eğitiminde geleneksel, çağdaş, deneyim temelli yaklaşımlar gibi farklı yöntemlerden yararlanılmalı ve bu yaklaşımların çerçevesi açıkça ortaya konulmalıdır.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarında öğretmenler; gerektiğinde öğrencilere kaynaklık eden bir "uzman", öğrencilerin kendi öğrenmelerini izlemeye ve yönlendirmeye yardımcı bir "rehber" olmalı ve uygun öğrenme ortamlarını

sağlamada etkin görev üstlenmelidir. Öğretmenler, öğrenme çıktısına uygun öğretim sürecinde, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin belirlenmesi ve yeni öğrenmelerle önceki bilgileri arasında anlamlı bağ kurulması amacıyla ön değerlendirme ve köprü kurma etkinliklerine sistemli bir biçimde yer vermelidir. Öğretim kuram, model, strateji, yöntem ve tekniğini belirlerken hem öğrencilerin bütüncül gelişimlerini hem de öğrenmelerin kalıcı ve etkili bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak amacıyla öğrenme-öğretme süreçlerini zenginleştirmelidir. Bu doğrultuda öğrenme çıktıları ve öğrenci özelliklerini dikkate almak suretiyle öğretmenler; harita, resim, fotoğraf, musiki, minyatür, gravür, hat, edebiyat, mimari, tiyatro, sinema gibi unsurlar ile geleneksel ve/veya modern sanat ürünlerini kullanmalıdır. Ayrıca öğretmenler öğrenme çıktılarına uygun olarak anı, biyografi, efsane, fıkra, gezi yazısı, hikâye, makale, marş, mektup, tarihî roman, siyasetname, söylev, şarkı, türkü, şiir, deyiş, tiyatro gibi edebî türlerden faydalanmalıdır.

- Geleneksel ve çağdaş öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinin yanı sıra altı şapkalı düşünme, düşün-eşleş-paylaş, eğitsel oyun, görüş geliştirme, istasyon gibi alternatif öğretim tekniklerinden de yararlanılmalıdır. Bununla birlikte program uygulanırken Türk dilinin doğru, etkili ve güzel kullanımı çerçevesinde ders içeriğine uygun kitap listeleri belirlenmeli; bu kitapların okunması konusunda öğrenciler özendirilmelidir.
- Öğrenme-öğretme uygulamalarının gerçekleştirilmesinde temel dinî kaynakların kullanılması önemlidir. Bu bağlamda öğrenme-öğretme uygulamalarında içerik çerçevesinin daha iyi aktarılmasına imkân veren ayet meallerine ve hadislere yer verilmelidir. Ayet, ayet mealleri ve hadis metinleri seçiminde Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından hazırlanan kaynaklar esas alınmalı, bunun yanı sıra literatürde kabul gören eserlere başvurulmalıdır. Ancak bu kaynaklar kullanılırken telif hakları ve etik kuralları göz önünde bulundurulmalıdır. Özellikle dijital kaynakların kullanımı hususunda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen kurallara uyulmalıdır.

Farklılaştırma

- Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nın farklılaştırma bölümü, her öğrencinin kendine özgü yetenek, ilgi ve öğrenme stillerini tanıyarak kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu bölüm ders kitaplarında yer almayacaktır. Bu bölümde öğrencilerin bireysel farklılıkları ile esnek gruplandırma, sürekli değerlendirme ve uyarılma yaklaşımlarının ön plana çıkarılması hedeflenmektedir.
- Program, okul içi ve okul dışı uygulamalarda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal gelişimleri ile bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılandırılmıştır. Bu nedenle program uygulanırken akranlarına göre farklı özellikleri olan öğrenciler için gereken esneklik gösterilmeli; öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler hazırlanmalı ve planlamalar yapılmalıdır.
- Farklılaştırma, zenginleştirme ve destekleme bölümlerinden oluşmaktadır. Zenginleştirme, akranlarına göre daha ileri düzeyde olan öğrencilerin potansiyellerini en üst düzeye çıkarabilmek için öğretmene yönelik önerilerin bulunduğu kısımdır. Destekleme ise öğrenme-öğretme uygulamalarında zorluk yaşayan öğrencilere gerekli ek zaman ve desteğin verilebilmesi için öğretmene önerilerin sunulduğu bölümdür. Programda zenginleştirme kapsamında mevcut öğrenme-öğretme uygulamaları üzerine "konu, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme ve değerlendirme" açısından daha üst düzey etkinlikleri gerektiren bir yapı kurgulanmıştır. Desteklemede ise mevcut öğrenme-öğretme uygulamalarına göre sadeleştirilmiş bir içerik belirlenmiş, konulara yönelik ek kaynaklara ve açıklamalara yer verilmiş, öğrencilerin bireysel olarak yapabilecekleri basit düzeyde etkinliklerin yanında öğretmeni ve akranlarıyla birlikte gerçekleştirebilecekleri orta düzeyde etkinlikler tasarlanmıştır.

2.3. ÜNİTELER, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

ÜNİTE	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Ders Saati	Yüzde Oranı (%)
1. DİN EĞİTİMİNDE TEMEL KAVRAMLAR	2	16	22
2. GELİŞİM DÖNEMLERİNDE DİN EĞİTİMİ	3	16	22
3. DEĞER TEMELLİ AHLAK EĞİTİMİ	3	16	22
4. TÜRKİYE'DE DİN EĞİTİMİ	2	20	28
OKUL TEMELLİ PLANLAMA*	-	4	6
Toplam	10	72	100

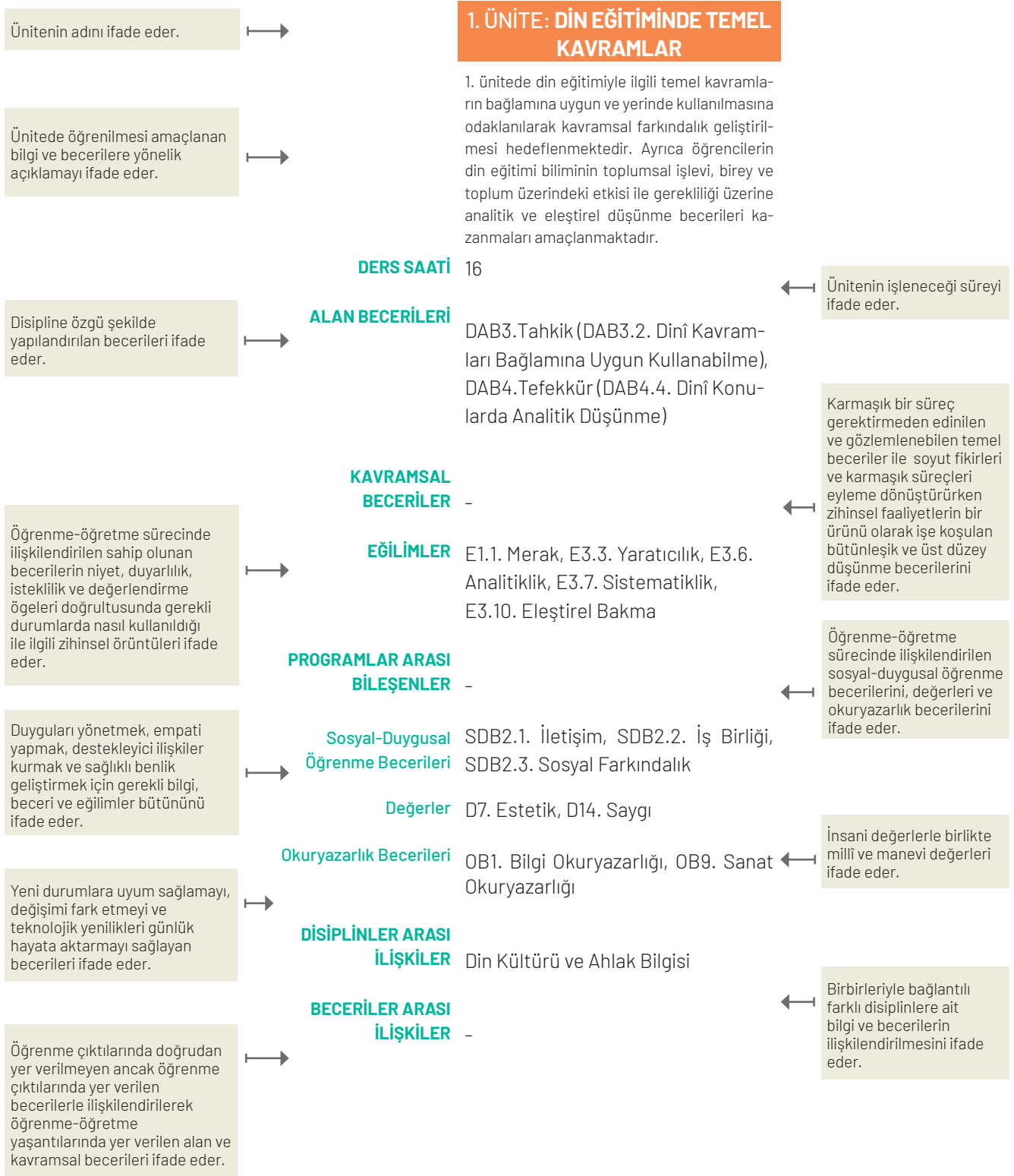
2.4. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ KİTAP FORMA SAYILARI VE KİTAP EBATLARI

DERS KİTABI	FORMA SAYILARI	KİTAP EBATLARI
Din Eğitimi Dersi	7-9	19,5 cm X 27,5 cm

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre, eğitim öğretim yılı içinde planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

2.5. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

Anadolu İmam Hatip Lisesi Din Eğitimi Dersi Öğretim Programı'nda dört ünite yer almaktadır. Ünitelerin yapısı ve bu yapıya ilişkin açıklamalar şematik olarak aşağıda sunulmuştur.

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerileri ifade eder.	→	ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ	DE.1.1. Din eğitimi ile ilgili temel kavramları bağlamına uygun kullanabilme a) Din eğitimi ile ilgili temel kavramları fark eder. b) Din eğitimi ile ilgili temel kavramlar arasında ilişki kurar. c) Din eğitimi ile ilgili temel kavramların benzerliklerini ve farklılıklarını açıklar. ç) Din eğitimi ile ilgili temel kavramlara sözlü ve yazılı iletişimde bağlamına uygun olarak yer verir.	←	DE.4.1.1. Öğrenme çıktısı numarası Ünite numarası Sınıf seviyesi Ders kodu
Öğrenme çıktısıyla ilişkilendirilen beceriye ait süreç bileşenleri	→				
Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavramlar vb. ifade eder.	→	İÇERİK ÇERÇEVESİ Genellemeler/İlkeler/ Anahtar Kavramlar/	Din Eğitiminde Temel Kavramlar Din Eğitimi Bilimi bilim, din, din eğitimi, eğitim, ilim, inanç	←	Öğrenme sürecinde ele alınan konulara ilişkin sınırları ifade eder.
	→	ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)	Öğrenme çıktıları; tanılayıcı dallanmış ağaç, boşluk doldurma, doğru yanlış, eşleştirme, kısa cevaplı ve açık uçlu soru türleri, anlam çözümleme tablosu, öğrenme günlüğü, 3-2-1 kartı, kavram haritası, değişim ve süreklilik formu, performans görevi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.	←	Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.
Öğrenme çıktıları, eğilim, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.	→	ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI Temel Kabuller	Öğrencilerin dinin bireysel ve toplumsal hayattaki yerini genel hatlarıyla bildikleri, din eğitiminin insanın manevi gelişimine katkı sağladığının farkında oldukları kabul edilmektedir.	←	Önceki öğrenme-öğretme süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.
Yeni bilgi ve becerileri öğrenmek için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesini ifade eder.	→	Ön Değerlendirme Süreci Köprü Kurma	Öğrencilere din eğitiminin tanımına dair beyin fırtınası yaptırılabilir. Öğrencilere din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde en çok kullanılan kavramların neler olduğu ve bu kavramların din eğitimiyle ilişkisine dair sorular sorulabilir.	←	Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.
Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.	→	Öğrenme-Öğretme Uygulamaları	DE.1.1 Öğrencilere din, eğitim ve bilim kavramları hakkında neler bildikleri sorulur. Bu aşamada beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Alınan cevaplardan hareketle öğretmen rehberliğinde öne çıkan kavramlar hakkında bilgi verilir. Öğrencilere kavram kartları verilerek kavram ve açıklamaların eşleştirilmesi sağlanır (OB1). Öğrencilerden bu kavramlar arasında ilişki kurmaları ve kurdukları ilişkiyi ifade etmeleri istenebilir. Bu süreçte kollegyum tekniği kullanılabilir (SDB2.1). Öğrencilerden "din eğitimi" kavramını merkeze alarak onunla ilişkili alt kavramların dallar hâlinde gösterildiği bir kavram haritası oluşturmaları istenebilir. Her bir dalın bağlamı sınıfta açıklanır ve kavramsal bütünlük sağlanır (E3.7).	←	
Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren eğitim yaklaşımlarını ifade eder.	→	FARKILAŞTIRMA Zenginleştirme	Öğrencilerden Zümer suresinin 9. ayetini incelemeleri ve bu ayetten ne anladıklarına dair bir metin yazmaları istenebilir.	←	Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.
Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış yollar sunmayı ifade eder.	→	Destekleme	Öğrencilerden din eğitimi ile ilgili belirlenen bir kitabı okuyup özet çıkarmaları istenebilir.	←	Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.
	→	ÖĞRETMEN YANSITMALARI	Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.	←	

3. ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ DİN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NA AİT ÜNİTELER

1. ÜNİTE: DİN EĞİTİMİNDE TEMEL KAVRAMLAR

1. ünite de din eğitimiyle ilgili temel kavramların bağlamına uygun ve yerinde kullanılmasına odaklanılarak kavramsal farkındalık geliştirilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca öğrencilerin din eğitimi biliminin toplumsal işlevi, birey ve toplum üzerindeki etkisi ile gerekliliği üzerine analitik ve eleştirel düşünme becerileri kazanmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ DAB3.Tahkik (DAB3.2. Dinî Kavramları Bağlamına Uygun Kullanabilme), DAB4.Tefekkür (DAB4.4. Dinî Konularda Analitik Düşünme)

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.3. Yaratıcılık, E3.6. Analitiklik, E3.7. Sistematiçlik, E3.10. Eleştirel Bakma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliğı, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D7. Estetik, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DE.1.1. Din eğitimi ile ilgili temel kavramları bağlamına uygun kullanabilme

- a) *Din eğitimi ile ilgili temel kavramları fark eder.*
- b) *Din eğitimi ile ilgili temel kavramlar arasında ilişki kurar.*
- c) *Din eğitimi ile ilgili temel kavramların benzerliklerini ve farklılıklarını açıklar.*
- ç) *Din eğitimi ile ilgili temel kavramlara sözlü ve yazılı iletişimde bağlamına uygun olarak yer verir.*

DE.1.2. Din eğitimi biliminin önemi ve gerekliliği konusunda analitik düşünebilme

- a) *Din eğitimi biliminin önemi ve gerekliliği arasında ilişki kurar.*
- b) *Din eğitimi biliminin önemi ve gerekliliği arasında kurduğu ilişkiyle ilgili akıl yürütür.*
- c) *Din eğitimi biliminin önemi ve gerekliliği hakkında akıl yürütme ile ulaştığı çıkarımları tartışır.*
- ç) *Din eğitimi biliminin önemi ve gerekliliği hakkında tercih edilebilir görüş ve argümanları gerekçeleriyle belirler.*

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Din Eğitiminde Temel Kavramlar

Din Eğitimi Bilimi

Anahtar Kavramlar

bilim, din, din eğitimi, eğitim, ilim, inanç

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; tanılayıcı dallanmış ağaç, boşluk doldurma, doğru yanlış, eşleştirme, kısa cevaplı ve açık uçlu soru türleri, anlam çözümleme tablosu, öğrenme günlüğü, 3-2-1 kartı, kavram haritası, değişim ve süreklilik formu, performans görevi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerden din eğitimin önemiyle ilgili ayet veya hadisleri araştırarak sunum hazırlamaları, performans görevi olarak istenebilir. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevi, eşleştirme, boşluk doldurma ve kısa cevaplı sorulardan oluşan çalışma yaprağı kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin dinin bireysel ve toplumsal hayattaki yerini genel hatlarıyla bildikleri, din eğitiminin insanın manevi gelişimine katkı sağladığının farkında oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

- Öğrencilere din eğitiminin tanımına dair beyin fırtınası yaptırılabilir.
- Öğrencilere dinin bireysel ve toplumsal hayattaki rolünü nasıl gördükleri sorulabilir.
- Öğrencilerden din eğitimi ile ilgili sahip oldukları düşünceleri paylaşımları istenebilir.
- Soru-cevap tekniği kullanılarak öğrencilerin din eğitimi biliminin tarihçesi ile ilgili ön bilgileri tespit edilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde en çok kullanılan kavramların neler olduğu ve bu kavramların din eğitimiyle ilişkisine dair sorular sorulabilir. Öğrencilerin geçmişle bugün arasında bağ kurup din eğitiminin birey ve toplum üzerindeki etkisini fark etmeleriyle köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme**Uygulamaları****DE.1.1**

Öğrencilere din, eğitim, bilim, ilim ve inanç kavramları hakkında neler bildikleri sorulur. Bu aşamada beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Alınan cevaplardan hareketle öğretmen rehberliğinde öne çıkan kavramlar hakkında bilgi verilir. Öğrencilere kavram kartları verilerek kavram ve açıklamaların eşleştirilmesi sağlanır **(OB1)**. Öğrencilerden bu kavramlar arasında ilişki kurmaları ve kurdukları ilişkiyi ifade etmeleri istenebilir. Bu süreçte kollegyum tekniği kullanılabilir **(SDB2.1)**. Öğrencilerden “din eğitimi” kavramını merkeze alarak onunla ilişkili alt kavramların dallar hâlinde gösterildiği bir kavram haritası oluşturmaları istenebilir. Her bir dalın bağlamı sınıfça açıklanır ve kavramsal bütünlük sağlanır **(E3.7)**. Öğrencilerden kavramların benzer ve farklı özelliklerini/yönlerini listelemeleri istenir. Bu konudaki bilgileri ölçmek için anlam çözümleme tablosu kullanılabilir. Öğrencilere din eğitimiyle ilgili kavramların günlük hayatta karşılaşılan örnekleri verilir. Öğrencilerden din eğitimiyle ilgili kavramların geçtiği bir deneme yazmaları **(OB9)**, bu denemede Kur’an-ı Kerim, hadisîşerif ve sünnetten faydalanmaları beklenir. Deneme yazılarını sınıfta okumaları istenir **(D7.2)**. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında eşleştirme, boşluk doldurma ve kısa cevaplı sorulardan oluşan çalışma yaprağı kullanılabilir.

DE.1.2

Öğrencilerin analitik düşünme süreçlerini harekete geçirmek amacıyla sınıfa “Din eğitimi biliminin ortaya çıkış nedenleri nelerdir?” sorusu yöneltilerek öğrencilerde merak uyandırılır **(E1.1)**. Din eğitiminin tarihsel gelişimi kronolojik olarak kısaca anlatılır. Öğrencilerden din eğitimiyle ilgili belirli dönemlere ait temel gelişmeleri grup çalışmalarıyla araştırmaları ve bulgularından hareketle grup olarak değişim ve süreklilik formu hazırlamaları istenebilir. Öğrencilere din eğitiminin önemi ve gerekliliği hakkında bilgi verilir. Bu süreçte ayrıca din eğitimi biliminin Türkiye’de geç kurulmasının sebepleri üzerinde durularak tarihî, sosyal ve kültürel koşulların bu duruma nasıl etki ettiği açıklanır. Öğrencilerden din eğitimi biliminin birey ve toplum üzerindeki etkilerini; psikolojik, sosyolojik, siyasi vb. temeller çerçevesinde değerlendirerek çıkarımlarda bulunmaları istenir. Öğrencilerden bu çıkarımlarla ilgili öğrenme günlükleri yazmaları istenebilir. Öğrenciler din eğitiminin gerekliliğini ifade etmek için gruplara ayrılabilir **(SDB2.2, D14.1)**. Gruplar tarafından gerekli bilgi ve argümanlar toplandıktan sonra karşılıklı münazara yöntemiyle tartışma tekniği uygulanabilir **(SDB2.1, E3.6)**. Bunun için çeşitli tartışma teknikleri (panel, zıt panel, kollegyum, münazara, sokratik çember vb.) kullanılabilir. Alan yazınından seçilen kısa bir metin veya makale sınıfta okunarak öğrencilerden din eğitimi biliminin günümüz toplumlarında neden gerekli olduğuna dair burhan (kesin delil ve sağlam kanıtlar) ortaya koymaları istenir **(SDB2.3, E3.10)**. Öğrencilere din eğitiminin bireysel ve toplumsal hayat düzenine sağladığı katkılar aktarılır. Din eğitiminin önemine dair Kur’an-ı Kerim, hadisîşeriflerden ve Hz. Peygamber’in sünnetinden örnekler verilerek burhanî kanıtlar pekiştirilir. Bu süreçte öğrencilerden yalnızca

cedel (bir düşüncedeki çelişkileri tartışarak gösterme sanatı) yoluyla yapıcı bir üslup içinde fikirlerini savunmaları beklenir. Son aşamada ise öğrencilerden “Gençler için din eğitimi neden önemlidir?” temalı kısa senaryo yazmaları istenerek konunun pekiştirilmesi sağlanabilir **(OB9, E3.3)**. Performans görevi olarak öğrencilerden din eğitimiyle ilgili ayet veya hadisleri araştırarak sunum hazırlamaları istenebilir. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

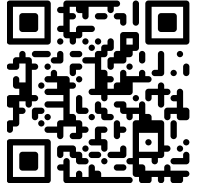
FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden Zümer suresinin 9. ayetini incelemeleri ve bu ayetten din eğitimine dair anladıklarını bir kompozisyonla ifade etmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilere seviyelerine uygun olarak din eğitimi ile ilgili temel kavramları içeren kısa metinler, hikâyeler veya örnek olaylar okutulabilir. Öğrencilerden bu metinlerde bulunan din eğitimiyle ilgili kavramları bulmaları ve kavramlara uygun örnekler vermeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. ÜNİTE: GELİŞİM DÖNEMLERİNDE DİN EĞİTİMİ

2. üniteye gelişim dönemlerine göre din eğitiminin çözümlenmesi, din algısındaki gelişimi etkileyen unsurların özetlenmesi ve gençlik dönemi kimlik inşasında dinin etkisinin müşahade edilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ DAB4.Tefekkür Becerisi (DAB4.1. Müşahade Etme)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.3. Özetleme, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.2. Odaklanma, E3.4. Gerçeği Arama, E.3.5. Açık Fikirlilik, E3.7. Sistem-
tiklik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık, D14. Saygı, D16. Sorumluluk, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Biyoloji, Felsefe, Psikoloji

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER SBAB1. Zamanı Algılama ve Kronolojik Düşünme, SBAB14. Felsefi Muhakeme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DE.2.1. Gelişim dönemlerine göre din eğitimi uygulamalarını sınıflandırabilme

- a) Gelişim dönemlerine göre din eğitimi uygulamalarına ilişkin ölçütleri seçer.
- b) Gelişim dönemlerine göre din eğitimi uygulamalarını ayırıştırır.
- c) Gelişim dönemlerine göre din eğitimi uygulamalarını tasnif eder.
- ç) Gelişim dönemlerine göre din eğitimi uygulamalarına dair tasnifi isimlendirir.

DE.2.2. Gelişim dönemlerinde dinî anlayışı etkileyen unsurları özetleyebilme

- a) Gelişim dönemlerinde dinî anlayışı etkileyen unsurlar ile ilgili çözümleme yapar.
- b) Gelişim dönemlerinde dinî anlayışı etkileyen unsurları sınıflandırır.
- c) Gelişim dönemlerinde dinî anlayışı etkileyen unsurları yorumlar.

DE.2.3. Gençlik dönemi kimlik inşasında dinin etkisini müşahade edebilme

- a) Merak ettiği gençlik dönemi kimlik inşasında dinin etkisini belirler.
- b) Belirlenen gençlik dönemi kimlik inşasında dinin etkisi hakkında soru sorar.
- c) Merak ettiği gençlik dönemi kimlik inşasında dinin etkisini inceler.
- ç) İnceleme sonuçları hakkında çıkarım yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Gelişim Dönemlerinde Din Eğitimi

Gelişim Dönemlerinde Din Anlayışını Etkileyen Unsurlar

Gençlik Dönemi Kimlik İnşasında Din

Anahtar Kavramlar

dinî tutum, gelişim dönemi, kimlik, rol modeli, sosyal çevre, tedricî eğitim

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; eşleştirme, açık uçlu sorular, çıkış kartları, kavram haritası, anlam çözümleme tablosu, öğrenme günlüğü, performans görevi, dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Gelişim dönemlerinde din eğitiminin özelliklerini karşılaştırmalı şekilde ele alan bir araştırma raporu performans görevi olarak verilebilir. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevi, eşleştirme, boşluk doldurma ve kısa cevaplı sorulardan oluşan çalışma yaprağı kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çocukluk ve gençlikteki bilişsel gelişim düzeyleri ile dinî bilgileri anlama ve içselleştirme süreçlerinde çevrenin etkili olduğunu bildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

"İnsanlara seviyelerine (ilmî, akli vb.) uygun davranın." (Ebu Davud, "Edeb", 23) hadisinden hareketle öğrencilerin farklı yaş gruplarındaki din eğitimine yönelik sahip oldukları bilgiler kontrol edilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilere gelişim dönemlerinde kullanılan din eğitimi yöntemleri tanıtılabilir. Öğrencilerden bu yöntemlere dair kişisel deneyimlerini paylaşmaları istenebilir. Bu deneyimler üzerinden doğru yöntemlerle verilen din eğitiminin birey ve toplum üzerindeki etkileri ele alınarak gerçek hayatla köprü kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DE.2.1

Öğrencilere insanların gelişim dönemlerine göre dinî bilgileri nasıl öğrendikleri ve hayatlarında nasıl uyguladıklarıyla ilgili sorular sorularak konuya dikkat çekilir (**E3.2**). Bu süreçte soru-cevap tekniği kullanılabilir. Gelişim dönemlerine göre dinî kavram veya olguları somutlaştırarak öğretmek için oyun kartları tekniğinden yararlanılabilir. Allah (cc), peygamber ve melek inancı ile dua ve ibadetler her gelişim dönemine göre kısaca açıklanır. Öğrenciler, din eğitiminin gelişim dönemlerine göre sınıflandırma ölçütlerini (bilişsel gelişim kuramına göre) ve özelliklerini öğretmen rehberliğinde açıklar. Bu ölçütlere göre öğrenciler gelişim dönemlerini birbirinden ayırt ederek tasnif eder (**SBAB1**). Yaş ve gelişim özelliklerine uygun şekilde yapılan din eğitiminin dinî inancın içselleştirilmesinde kritik rol oynadığına değinilir. Öğrencilerin din eğitimi veren kişilerin bilimsel bilgilerden kopmadan sağlıklı bir din eğitimi verme sorumluluğu olduğunun farkına varmaları sağlanır (**D16.2**). Öğrencilerden yaş seviyesine göre din eğitiminin nasıl olması gerektiğini söyleyebilmeleri beklenir (**E3.7, SDB2.1**). Bu süreçte eşleştirme tekniği kullanılabilir. Öğrencilerden din eğitiminin özelliklerinin gelişim dönemlerine göre kıyaslanarak ele alındığı bir araştırma raporu, performans görevi olarak istenebilir (**D3.3**). Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

DE.2.2

Öğrencilerden günlük hayatta farklı yaşlardaki bireylerin dinî tutumlarına dair gözlemlerini kısaca paylaşımları istenir (**E1.1**). Hadisîşeriflerden hareketle Hz. Peygamber'in farklı yaş, bilişsel özellik ve tutumlara göre kişilere nasıl bir din eğitimi verdiğine dair örneklerle yer verilir. Konuya dair tarihî bilgilere, hadis metinlerine ve İslam âlimlerinin tespit ve kıssalarına değinilir. Bu aşamada istasyon tekniği kullanılabilir. Öğrenciler; aile, okul hayatı, akran çevresi, toplumsal kültür ve değerler, bilişsel ve duygusal faktörler, kitle iletişim araçları gibi unsurların din algısının oluşumu ve değişimi sürecine etkisini açıklar (**SDB1.2**). Bu aşamada anlam çözümleme tablosu kullanılabilir. Her dönemin farklı ihtiyaç ve özelliklerinin olduğu ancak bütün dönemlerin birbirini etkileyen, iç içe geçmiş bir sürecin parçaları olduğu vurgulanır. Öğrencilerden bu sürece ve unsurlarına dair öğrenme günlüğü tutmaları istenebilir (**OB1**). Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartları kullanılabilir.

DE.2.3

Gençlik döneminde kimlik arayışı ve karmaşasının doğal olduğu vurgulanır. Kimlik arayışı sürecinde, dinî inanç ve değerlerin önemli bir etken olduğu üzerinde durulur. Öğrencilerden dinin kimlik üzerindeki etkisine dair merak ettiklerini listelemesi istenir (**OB1, E1.1**). Bu aşamada düşün-eşleş-paylaş tekniği kullanılabilir. Dinî inancın anlam arayışına cevap verme, sosyalleşmeyi sağlama, aidiyet ve güven duygusu oluşturma gibi psikososyal etkileri kısaca açıklanır. Öğrencilere yaşadığı toplumun somut ve somut olmayan kültürel mirası tanıtılarak öğrencilerde toplumsal aidiyet duygusu geliştirilir (**D19.2**). Bu aşamada kültürel gezi/gözlem etkinlikleri düzenlenebilir. Tarihî şahsiyetlerin örnek biyografilerine öyküleştirilerek yer verilebilir. Bu sayede öğrencilerin kimlik oluşturma sürecinde önemli bir etken olan rol modeli örnekleri somutlaştırılır. Öğrencilerden dinin bireyin kimlik inşası üzerindeki etkilerini çeşitli matbu (TDV Yayınları) ve dijital kaynaklardan (TDV İslam Ansiklopedisi) araştırmaları ve kendi özgün ifadelerini içeren metinler yazmaları istenir (**OB2, E3.4**). Bu metinler ve bulgularından hareketle küçük grup tartışmaları yapılabilir. Öğrenciler, olgularla ilgili farklı bakış açılarıyla karşılaşır ve fikirlerinin eleştirilmesine açık olur (**D14.1, E3.5**). Öğretmen rehberliğinde ulaşılan bulgulardan hareketle çıkarım yapılır (**SBAB14**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden bir zaman makinesine girdiklerini hayal ederek önceki yaşlarında dine bakış açılarını yaşlara göre gruplayarak kaydetmeleri istenebilir. Öğrencilere bugünkü yaşlarına gelinceye kadar geçirdikleri değişim ve gelişimleri tespit etmeleri için imkân verilebilir.

Destekleme Öğrencilerden gelişim dönemlerine göre değişen din eğitimi ilke ve yöntemlerini içeren afişler hazırlamaları ve din eğitimi panosu oluşturmaları istenebilir.

ÖĞRETMEN

YANSITMALARI Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. ÜNİTE: DEĞER TEMELLİ AHLAK EĞİTİMİ

3. ünite de değer temelli ahlak eğitiminin öneminin anlaşılması, çevresel unsurların ahlak eğitimi ve değerler üzerindeki rolünün yorumlanması, ahlak ve değer eğitimi yaklaşımlarının mukayese yapılması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 16

ALAN BECERİLERİ DAB4.Tefekkür Becerisi (DAB4.2. Dinî Meseleleri Anlama), DAB5. Dinî Delillere Başvurma Becerisi (DAB5.2. Mukayese Yapma)

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.14. Yorumlama

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.2. Sorumluluk, E3.1. Muhakeme

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D1. Adalet, D5. Duyarlılık, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER -

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DE.3.1. Değer temelli ahlak eğitiminin önemini anlayabilme

- a) Değer temelli ahlak eğitiminin önemini fark eder.
- b) Değer temelli ahlak eğitiminin önemini tanımlar.
- c) Değer temelli ahlak eğitiminin öneminin ortaya çıkış sebeplerini açıklar.
- ç) Değer temelli ahlak eğitiminin önemli özelliklerini belirler.

DE.3.2. Çevresel unsurların ahlak ve değer eğitimindeki rolünü yorumlayabilme

- a) Çevresel unsurların ahlak eğitimindeki rolünü inceler.
- b) Çevresel unsurların ahlak eğitimindeki rolünü kendi hayatı için anlamlı hâle getirir.
- c) Çevresel unsurların ahlak eğitimindeki rolünü nesnel ve doğru bir şekilde ifade eder.

DE.3.3. Ahlak ve değer eğitimi yaklaşımlarını temel alan din eğitimi uygulamaları hakkında mukayese yapabilme

- a) Ahlak ve değer eğitimi yaklaşımlarını temel alan din eğitimi uygulamalarına ilişkin özellikleri belirler.
- b) Belirlenen ahlak ve değer eğitimi yaklaşımlarını temel alan din eğitimi uygulamalarına ilişkin benzerlikleri ortaya koyar.
- c) Belirlenen ahlak ve değer eğitimi yaklaşımlarını temel alan din eğitimi uygulamalarına ilişkin farklılıkları ortaya koyar.
- ç) Belirlenen ahlak ve değer eğitimi yaklaşımını temel alan din eğitimi uygulamaları özellikleri arasında ilişki kurar.
- d) Ortaya konulan benzerlik ve farklılıklara dayalı olarak çıkarım yapar.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Değer Temelli Ahlak Eğitiminin Önemi

Çevresel Unsurların Ahlak Eğitimindeki Rolü

Ahlak ve Değer Eğitimi Yaklaşımları

Anahtar Kavramlar

ahlak, ahlaki ikilem, değer, erdem, saygı, sevgi, vicdan

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; eşleştirme, kısa cevaplı sorular, çalışma yaprağı, kavram haritası, çıkış kartı, öz değerlendirme formu, akran değerlendirme formu, performans görevi ve dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere ahlaki değerler üzerine bir blog yazısı yazma performans görevi olarak verilebilir. Yazının okul genel ağ sayfası, sınıf blogu veya uygun görülen diğer platformlarda yayımlanacağı belirtilmelidir. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevi, eşleştirme, boşluk doldurma ve kısa cevaplı sorulardan oluşan çalışma yaprağı kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Ahlaki davranışların bireyin karakterini şekillendirdiği, toplumsal huzurun temininde önemli bir rol oynadığı, İslam dininin ahlaki ilkeleri esas aldığı ve bu ilkelerin bireysel ve toplumsal hayata yön verdiği konusunda öğrencilerin temel bir bilgiye sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerden ahlaki değerlerin ve davranışların bireylerin hayattaki etkileri hakkında düşünmeleri istenebilir. Bu bağlamda öğrencilerden farklı sosyal durumlarda karşılaşılan ahlaki ikilemleri ve bu ikilemlerle ilgili çözüm önerilerini paylaşmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Adalet, dürüstlük, sorumluluk gibi ahlaki değerlerin günlük hayattaki bireysel ve toplumsal yaşantıya etkileri arasında bağ kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

DE.3.1

Öğrencilerin değer temelli ahlak eğitiminin önemini fark etmeleri için öğrencilere günlük hayattan sorular yöneltilir ve verilen cevaplar üzerinden merhamet, adalet, dürüstlük, saygı, yardımseverlik gibi değerlerin ahlak eğitimindeki yeri vurgulanır. Ardından öğrenciler, bu değerleri kendi ifadeleriyle tanımlayarak kavramların içeriğini netleştirir ve ortak kavram haritaları oluşturur (**OB1**). Daha sonra öğrenciler, tarihî ve toplumsal örnekleri dikkate alarak değer temelli ahlak eğitiminin ortaya çıkış sebeplerini açıklar. Köşeleme tekniğiyle yürütülen tartışmalarla sebep-sonuç ilişkileri kurulur ve sınıfla paylaşılır. Bu aşamadan sonra öğrenciler, değer temelli ahlak eğitiminin bireysel (vicdan, karakter gelişimi vb.) ve toplumsal katkılarını (adalet, yardımlaşma, güven vb.) belirleyerek önemli özelliklerini ortaya koyar (**SDB1.2**). Sürecin sonunda öğrencilerden ahlak eğitiminde değerlerin önemini anlatan kısa metinler yazmaları, yazdıkları metinlerde Kur'an-ı Kerim'den ve hadisîşeriflerden örnekler vermeleri istenir., bu çalışmalar ahlaki muhakeme yaklaşımı çerçevesinde (**D1.2**) değerlendirilebilir.

DE.3.2

Öğrencilerin insan, çevre ve ahlaki değerler arasındaki etkileşimi; yaratılış, denge, sınır ve bir arada olma ilkeleri çerçevesinde derinlemesine anlamaları desteklenir. Bu süreçte süreleri 5-10 dakika arasında olan, çevre bilinci ve ahlaki sorumluluk temalı kısa filmler veya konuya uygun görsellerden yararlanılarak çevresel unsurların ahlak eğitimindeki rolü üzerinde durulur (**OB4**). Öğrenciler çevresel unsurların ahlak eğitimindeki rolünü kendi yaşantısı için anlamlandırır. Öğrencilerin İslam'ın ahlaki prensiplerini temel alarak ahlak eğitiminde insan ile çevresel unsurlar arasındaki bağlantıya yönelik çıkarım yapmaları sağlanır (**SDB2.3**). Bu süreçte kar topu tekniği kullanılabilir. Güncel çevresel unsurların ahlak gelişimindeki etkisine değinilerek öğrencilerin ahlak eğitiminde sorumluluklarının farkına varmaları görüş geliştirme tekniğiyle sağlanabilir (**E2.2, D16.2**). Ahlaki ikilem örnekleri ile öğrencilerin sorgulama yapmaları sağlanır. Öğrencilerin çevresel unsurların insan yaşantısındaki rollerini merak etmeleri sağlanarak gelecek yıllarda bu rollerin ahlak eğitiminde ne düzeyde etkin olacağına dair görüşlerini beyin fırtınası tekniği ile belirtmelerine imkân verilir (**E1.1, D14.1**). Bu şekilde öğrenciler farklı açılardan olaylara bakarak problemlere çözümler bulur. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında çıkış kartı kullanılabilir.

DE.3.3

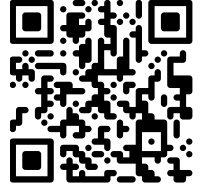
Ahlak eğitiminde kullanılan ahlak ve değer eğitimi yaklaşımları T diyagramı ile listelenebilir. Bu yaklaşımların özellikleri ve eğitimdeki önemine değinilir. Ahlak ve değer eğitimi yaklaşımlarını temel alarak din eğitimi uygulamalarının nasıl yapılacağına dair öğrenci gruplarından **(SDB2.2)** araştırma yapmaları istenir **(OB1, E1.1)**. Öğrenciler öğretmen rehberliğinde bu yaklaşımların benzer ve farklı özelliklerini listeler. Ahlak ve değer eğitimi yaklaşımlarının din eğitiminde kullanımına dair örnekler verilir. Bu şekilde öğrencilerin bireysel ve çevresel farklılıklara göre din eğitiminin farklı yöntem ve tekniklerle nasıl uygulanacağı konusunda deneyim kazanmaları sağlanır **(E3.1, D5.1)**. Öğrencilere ahlaki değerler üzerine bir blog yazısı yazma performans görevi olarak verilebilir. Yazının okul genel ağ sayfası, sınıf blogu veya uygun görülen diğer platformlarda yayımlanacağı belirtilmelidir. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

- Zenginleştirme** Günlük hayattan seçilen çeşitli ahlaki ikilemleri içeren kısa hikâyeler üzerinde tartışmalar yapılarak öğrencilerin eleştirel düşünme ve ahlaki muhakeme becerileri desteklenebilir.
- Destekleme** Öğrencilerden sınıf ortamında her hafta bir değeri temsil edecek şekilde görseller, alıntılar ve davranış örnekleriyle panolar hazırlamaları istenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. ÜNİTE: TÜRKİYE'DE DİN EĞİTİMİ

4. ünite Türkiye'de örgün din eğitimi uygulamaları hakkındaki bilgilerin yapılandırılması ve Türkiye'de yaygın din eğitimi alanındaki örneklerin mesleki uygulamalar kapsamında anlaşılması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 20

ALAN BECERİLERİ DAB8. Hitabet ve Mesleki Uygulama Becerisi (DAB8.2. Mesleki Uygulama)

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.13. Yapılandırma

EĞİLİMLER E3.5. Açık Fikirlilik, E3.6. Analitiklik, E3.7. Sistematiçlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık, SDB3.2. Esneklik

Değerler D3. Çalışkanlık, D5. Duyarlılık

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB5. Kültür Okuryazarlığı, OB7. Veri Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Tarih

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** SBAB11. Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram (SBAB11.2. Tablo, Grafik, Şekil ve/veya Diyagram Hazırlama)

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

DE.4.1. Türkiye’de yürütülen örgün din eğitimi uygulamalarını yapılandırabilme

- Türkiye’de yürütülen örgün din eğitimi uygulamalarına yönelik nedensel ilişkileri ortaya koyar.
- Türkiye’de yürütülen örgün din eğitimi uygulamalarına yönelik tespit ettiği ilişkilerle ilgili ön bilgilerden yararlanarak uyumlu bir bütün ortaya koyar.

DE.4.2. Türkiye’de yürütülen yaygın din eğitimi örneklerini mesleki olarak uygulayabilme

- Türkiye’de yürütülen yaygın din eğitimi uygulama çeşitlerinin süreç ve kurallarını açıklar.
- Türkiye’de yürütülen yaygın din eğitimi uygulama çeşitlerini tatbik etmek için ön hazırlık yapar.
- Türkiye’de yürütülen yaygın din eğitimi uygulama çeşitlerini usulüne uygun biçimde tatbik eder.
- Türkiye’de yürütülen yaygın din eğitimi uygulama süreçlerini değerlendirir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Türkiye’de Örgün Din Eğitimi

Türkiye’de Yaygın Din Eğitimi

Anahtar Kavramlar

din hizmetleri, imam hatip okulları, kültür, öğretim programı, örgün eğitim, yaygın eğitim

ÖĞRENME KANITLARI (ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME)

Öğrenme çıktıları; tanılayıcı dallanmış ağaç, boşluk doldurma, doğru-yanlış, kısa cevaplı ve açık uçlu soru türleri, 3-2-1 kartları, dereceli puanlama anahtarı, performans görevi, gözlem formu, öz değerlendirme formu ve grup değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilere örgün veya yaygın eğitim türlerinden birini seçerek din eğitimi programı tasarlamaları performans görevi olarak verilebilir. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

Sonuç değerlendirmede performans görevi, eşleştirme, boşluk doldurma ve kısa cevaplı sorulardan oluşan çalışma yaprağı kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin okullarda, camilerde ve toplumsal hayatta yürütülen din eğitimi hakkında bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilere okulda, evde ya da camide herhangi bir din eğitimi alıp almadıkları sorulabilir. Öğrencilerden bu ortamlarda verilen din eğitiminin benzer ve farklı yönlerini karşılaştırmaları istenebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerden farklı dönemlerde din eğitimi almış bireylerin bakış açısından hareketle kısa canlandırmalar yapmaları istenebilir. Din eğitiminin toplumsal dönüşümle olan ilişkisi sorulararak geçmiş ile günümüz arasında düşünsel bir bağ kurulabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

DE.4.1

Öğrencilere “Türkiye’de örgün din eğitimi denince aklınıza ne geliyor?” sorusu yöneltilir. Öğrencilerin mevcut bilgilerini tespit etmek için beyin fırtınası tekniği kullanılabilir. Osmanlı’dan günümüze kadar din eğitimi uygulamalarının tarihsel gelişimi incelenir **(OB1)**. Öğrencilere imam hatip liselerinin kuruluş amacı, tarihsel gelişim süreci ve günümüzdeki hedefleri ile bu okullardan yetişen öncü kişiler ve onların okulların gelişimine yaptıkları katkılar hakkında bilgi verilir. Sıbyan mektepleri, medreseler, Tevhid-i Tedrisat Kanunu, imam hatip liseleri ve ilahiyat fakülteleri bağlamında dönemin sosyal, siyasal ve dinî ihtiyaçları temel alınarak konu tarih dersiyle ilişkilendirip öğrencilerin analiz yapmaları sağlanır **(SDB2.3)**. Öğrencilerden din eğitimiyle ilgili örgün bir uygulamayı (imam hatip liselerinin açılması vb.) seçerek bu uygulamanın sebeplerini ve sonuçlarını grafik olarak haritalandırmaları istenebilir **(SBAB11.2, OB7)**. Hazırlanan grafiklerin sınıfta sunumu sağlanabilir **(SDB2.1)**. Din kültürü ve ahlak bilgisi dersi öğretim programı incelenir; amaç, kazanım ve içerik açısından değerlendirilir. Öğretim programının değişim süreci, toplumsal ihtiyaçlarla ilişkilendirilir **(D5.1, E3.6)**. Öğrenciler, Türkiye’deki örgün din eğitimi uygulamaları ile farklı ülkelerdeki uygulamaları karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkları tespit eder **(OB5)**. Öğrenciler, elde ettikleri bilgiler ışığında Türkiye’deki örgün din eğitimi sisteminin tarihsel ve yapısal bir modelini oluşturur **(E3.7)** (zaman çizelgesi, şema, poster vb.). Bu modelde nedensel ilişkiler açıkça gösterilir. Ölçme ve değerlendirme uygulamalarında 3-2-1 kartları kullanılabilir.

DE.4.2

Öğrencilere “Yaygın din eğitimi nedir?” sorusu sorularak tartışma ortamının oluşması sağlanır **(E3.5)**. DİB ve TDV tarafından yürütülen yaygın din eğitimi türleri (Kur’an kursları, yaz Kur’an kursları, aile irşat programları, cami dersleri vb.) öğrencilere tanıtılır. Öğrencilerden belirlenen bir yaygın din eğitimi türü için (yaz Kur’an kursu vb.) içerik planı oluşturmaları istenebilir **(SDB3.2)** (Eğitim ortamı, katılımcı profili, süre, materyal gibi unsurlar dikkate alınarak bir uygulama planı hazırlanır.). Öğrencilerden hazırladıkları plan doğrultusunda sınıf ortamında kısa bir yaygın din eğitimi dersi senaryosu yazmaları ve canlandırmaları istenebilir **(D3.2, SDB2.1)**. Öğrenci sunumları gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrencilere örgün veya yaygın eğitim kademelerinden birini seçerek din eğitimi programı tasarımları performans görevi olarak verilebilir. Bu performans görevi dereceli puanlama anahtarı ve öz değerlendirme formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Din eğitiminin farklı dönemlerde toplumsal yapıyı nasıl etkilediğini analiz ettiren bir yazılı değerlendirme yapılabilir.

Destekleme

Öğrencilerin Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü’nün resmi Youtube kanalında yer alan “İmam Hatip Okulları Tanıtım Videosu” ve “Çift Kanatlılar” belgesel serisinden seçilecek ilgili bölümleri incelemeleri teşvik edilir ve bu görsel-işitsel materyallerin sınıf ortamında değerlendirilmesi sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

